

ЗРАЗКИ РОЗБОРУ ПРОСТИХ ДВОСКЛАДНИХ РЕЧЕНЬ

Місяць яснасенький промінь тихесенький кинув до нас (Леся Українка).

1. Непитальне (розповідне).
2. Неокличне.
3. Стверджувальне.
4. Дійсний спосіб, синтаксично минулий час, вивідна форма парадигми.
5. Двоскладне.
6. N₁ Vf
7. Поширене.
8. Повне.
9. Підмет місяць – однослівний, номінативний, виражений називним відмінком іменника.
10. Присудок кинув – простий дієслівний, виражений дієвідмінюваною формою дієслова (дійсн. спосіб, мин. час, одн.).
11. Поширювачі структурної схеми (прислівні):
місяць (який?) яснасенький та промінь (який?) тихесенький – означального типу, узгоджені, виражені якісними прикметниками чол. роду, одн., у Н. в. (яснасенький) та Зн. в. (тихесенький);
кинув (до кого?) до нас – об'єктного типу, непрямий, виражений прийменниково-відмінковою формою «До + Р. в.»;
кинув (що?) промінь – об'єктного типу, прямий, виражений іменником у Зн. в. (без прийменника), чол. рід, одн.
12. Семантична структура:
місяць (S) – кинув (P) – промінь (O) – трикомпонентна.
13. Комунікативна будова речення:
Місяць яснасенький^T / промінь тихесенький кинув до нас^R
(T / R нейтральне висловлення).
14. Неускладнене.
15. Подільне.
16. Крапка в кінці речення.

Я хочу сказати серцем вистраждане слово ... (Л. Костенко).

1. Непитальне (розповідне).
2. Неокличне.
3. Стверджувальне.
4. Дійсний спосіб, синтаксично теперішній час (вихідна форма парадигми).
5. Двоскладне.
6. Pron₁ Vf Inf
7. Поширене.
8. Повне.
9. Підмет я – однослівний, номінативного типу, виражений називним відмінком займенникового іменника.

10. Присудок хочу сказати – складений дієслівний, виражений допоміжним дієсловом з модальним значенням (1-ша ос. одн., дійсн. спосіб, теп. час) та інфінітивом.

11. Поширювачі структурної схеми (прислівні):

сказати (що?) слово – об’єктний поширювач, прямий, виражений іменником у 3н. в. (без прийменника), у формі одн., сер. роду;

слово (яке?) вистраждане – означальний поширювач, узгоджений, виражений дієприкметником сер. роду, одн., 3н. в.;

сказати (як?) серцем – обставинний поширювач способу дії, виражений іменником в Ор. в., одн., сер. роду.

12. Семантична структура речення:

Я (S) – *хочу сказати* (P) – *слово* (O) – *трикомпонента*.

13. Комунікативна будова речення:

Я^T *хочу сказати / серцем вистраждане слов*^R (T / R – нейтральне висловлення).

14. Неускладнене.

15. Подільне.

16. Три крапки в кінці речення.

Любов – це приторк ледве чутний (М. Рильський).

1. Непитальне (розповідне).

2. Неокличне.

3. Стверджувальне.

4. Дійсний спосіб, синтаксично теперішній час (вихідна форма парадигми).

5. Двоскладне.

6. N₁ сор₀ N₁

7. Поширене.

8. Повне.

9. Підмет любов – однослівний, номінативного типу, виражений називним відмінком іменника.

10. Присудок [ε] приторк – складений іменний, виражений нульовою абстрактною зв’язкою (дієслово «бути» в теперішньому часі, дійсного способу) та іменною частиною у формі іменника в називному відмінку.

11. Поширювачі структурної схеми (прислівні):

приторк (який?) чутний – означального типу, узгоджений, виражений прикметником у Н. в., одн., чол. роду;

чутний (наскільки?) ледве – обставинний поширювач міри й ступеня, виражений прислівником.

12. Семантична структура:

любов (S) – *приторк* (P) – двокомпонентне.

13. Комунікативна будова речення:

Любов^T / – *це приторк ледве чутний*^R
(T / R – нейтральне висловлення).

14. Неускладнене.

15. Подільне.

16. Тире між підметом і присудком, що виражені іменниками в називному відмінку; крапка в кінці речення.